

KOTIMAA

Useita kymmeniä vakoojia

Perinteinen henkilötiedustelu on Suomessa voimissaan, arvioi suojelupoliisi. Kyberrikostorjuntakeskus kertoo kiristyksen uhasta.

Useita kymmeniä suurvaltojen tiedusteluorganisaatioiden työntekijöitä on sijoitettu Suomeen pysyvästi.

Arviolta saman verran käy vuosittain suorittamassa operatiivisia tehtäviä.

”Tiedämme, mistä he ovat ja mitkä ovat heidän tavoitteensa”, sanoo suojelupoliisin apulaispäällikkö **Seppo Ruotsalainen**.

Viime vuosina tiedustelijoita on kiinnostanut muun muassa maamme energiapolitiikka, suhtautuminen Natoon liittymiseen ja EU:n asettamat pakotteet.

Ruotsalainen kertoo, että myös tiedustelulait ovat herättäneet kiinnostusta, mutta niistä on tarjolla paljon julkista tietoa.

”Lähtökohtaisesti mikä tahansa salassa pidettävä tieto,

jolla vieras valtio voi edistää omia taloudellisia tai strategisia etujaan, on heille arvokasta.”

YKSINKERTAISIMMILLAAN vieras valtio valikoi henkilön, jota yritetään värvätä tietoläheteeksi. Kohteella on jo tieto hallussaan tai pääsy haluttavaan tietoon. Häntä lähestytään ensin julkisessa tapautumassa, vaikkapa messuilla. Seuraavina kuukausina suhdetta syvennetään niin, ettei kohde suhtaudu urkkijaan varautuneesti.

”Viimeisessä vaiheessa kohde edellytetään salassa pidettävän tiedon luovuttamista. Tällöin kohteesta tulee vieraan valtion agentti”, Ruotsalainen kertoo.

Vakoojaa ei ole helppo tunnistaa. He osaavat lähestyä kohdettaan tai kohdetta lähel-

lä olevaa henkilöä hienovaraisesti.

Vakoojat ovat saaneet jopa vuosia kestäneen koulutuksen, jossa ovat opiskelleet suomen kielen. Panostukset tiedustelijan koulutukseen kertovat, että lähettävillä valtioilla on tuotto-odotuksia. Ruotsalainen selvittää, että vakoilun kohteena voi olla tieteellinen, tekninen, taloudellinen, poliittinen tai sotilaallinen tieto.

Tietoa halutaan kerätä esimerkiksi energiaverkosta ja vesihuollosta.

■ Vakoojat voivat turvautua myös kyberrikoksiin.

Lisäksi tietoa halutaan Suomen huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta tärkeistä kohteista. Näitä ovat muun muassa energia- ja viestiverkot sekä vesihuolto.

KÄNNYKÖIDEN ja henkilökohtaisten tietokoneiden hakkerointi voi kuulua vakoojan keinoihin.

Nykyään kansalaisia neuvotaan peittämään tietokoneensa kamera, jotta mahdollinen koneen kaappaja ei saisi sitä kautta kuvamateriaalia.

”Kameran peittäminen ei auta, jos koneen mikrofoni ja sisältö ovat jo hakkerin hallussa”, keskusrikospoliisin kyberrikostorjuntakeskuksen päällikkö **Timo Piironen** muistuttaa.

Hänen mukaansa on mahdollista, että vakooja voi hakkeroida kohteensa koneen ja käyttää saamaansa materiaalia vaikkapa kiristykseen. Kohdetta kiristetään antamaan salaisia tietoja uhkaamalla paljastaa hänestä kerättyä arkaluontoista sisältöä, esimerkiksi seksiin liittyvää kuvamateriaalia.

Myös yritysten tuotekehitys ja patenttihakemukset ovat kybervakoilun kohteina. Tuotekehitystiedon varastamisella saa taloudellista etua, sillä kehitystoiminta voi viedä vuosia ja on siksi kallista.

Suojelupoliisin Ruotsalainen kertoo korkean teknologian yritysten suhtautuvan vakavasti tärkeiden tietojensa suojaamiseen.

Takavuosina joissakin yrityksissä oltiin sitä mieltä, että ”vakoilu on vain suurvaltojen välistä” ja yrityksellä ”ei ole mitään salattavaa”. Tilanne on muuttunut. Yritysten tärkeitä tietoja suojataan entistä paremmin.

Ruotsalaisen mukaan vakoilun estämisessä avainasemassa on organisaatioiden salaista tietoa käsittelevä henkilöstö. ■

TIINA TENKANEN